

MWEGHACHỊ JOSAIÁ WEGHACHIRI EZI ÒFÙFÈ

I Ndi Eze 13:1, 2; 2 Ndi Eze 22:1-20; 23:1-25;

2 Ihe Emere 35:1-27

IHEÒMÙMÙ 374

Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “JEHOVA nọ nso ndi obi ha tiwara etiwa, Ọ nāzọputa kwa ndi azọpiaworo nime mọ ha” (Abù Ọma 34:18).

Ndebe Nke Ememengabiga Ahụ

Atụrụanya na iwu Chineke nyere ụmụ Israel mgbe ha si n'ala Ijpt pụta bụ ihe gaachị ha. Ha ririoriri Ememengagiga nke mbụ n'abalị ikpéazụ nke ịbụ orù ha. Mgbe ahụ Chinke sịrị: “Ubọchi a gāburu unu ihe-ncheta, unu gēme kwa ya ka ọ buru ememe unu nēmere JEHOVA n'ogbọ nile unu ka unu ganēme ya ka ọ buru ememe site n'ukpuru ebigh-ebi” (Ọpupu 12:14). Ọ bụ iji chetara ha nnapụta anapụtara ha site n'Ijpt, ya na ịbụ ụdị nke Nwaaturụ Chineke, bụ Jisọs, Onye náabjia ịnapụta mmadụ ná mmehie.

Otù nime iwu niile nke Chineke bụ nke naagwa ndị bụ nnenanna ka ha kuziere ụmụ ha iwu Chineke: “I gējisi kwa ike izi ha umu-gi, i gēkwu kwa okwu banyere ha mgbe i nānọdu n'ulo-gi, na mgbe i nēje ije n'uzọ, na mgbe i nēdina ala, na mgbe i nēbili ọtọ” (Deuteronomi 6:7).

Edebeghị Iwu Niile Nke Chineke

Ụmụ Israel anughị iwu niile nke Chineke rue ọtụtụ arọ. Ndị mụrụ ha agwaghị ha banyere Chineke, maọbụ jee n'Ụlọkwu ebe Chineke kwere mkwà izute ha. Nime ọchịchị nke eze abụọ, ọ bụ náání arụsị ka ndị ahụ fere, náání mmadụ olenale matara ihe dī n'iwu Chineke. Ememe Ngabiga, nke bụ ihe ncheta, nke ekwesiri ime kwa arọ, ka anaemeghị ọtụtụ arọ. Chee otú ọ gaesi bụrụ ihe jọgburu onwe ya ma asị na ọ dighị ụlonzukọ dī ebe ọ bụla ifè Chineke òfùfè, ọ dighị kwa onye ọ bụla naekwu ihe banyere Chineke! Ólee otú ọ gaadị ọ bụrụ na ọ dighị onye naagwa gị ma ị naeme eziihe maọbụ iheojọ.?

Chineke adọwo ụmụ Israel akanánti sị na ọ bụrụ na ha egeghị Ya ntị, kama nọgide n'ikpere arụsị, Ọ gaeme ka ndị mba náamaghị Chineke bata n'ala ha dọrọ ha n'agha. Ndiámuma adọwo kwa ha akanánti na Chineke naaribá ọlụ ojọ ha niile ama, oge naabia kwa ngwangwa mgbe ịdọakanánti niile ahụ gaemezu.

Òmùmù Nke Josaia

N'oge ndia niile na ọchịchiri nke imemmuo, bụ mgbe amuru Josaia. Mgbe ọ gbara náání arọ asatọ ọ malitere ịbụ eze. Mgbe Josaia gbara arọ irinaisii “ọ malitere ichọ Chineke nke Devid nna-ya” (2 Ihe Emere 34:3); mgbe ọ gbara iri arọ abụọ o wee malite ikwatu arụsị mbaozọ niile na ebe ichụàjà nke ụmụ Israel na achuru arụsị. Josaia choro ka ụmummadu fèè Chineke òfùfè, ma ha aghaghị ibu ụzọ wezuga mmehie n'uzọ.

Idozi Ụlọkwu Chineke

Mgbe Josaia bibisiri ikpere arusi, o wee malite idozi Ụlọ Chineke maka ifè òfùfè. Ahijia toro gburugburu ụlọ ahụ n'ihi na ụmummadu arapụwo ije n'ụlonzukọ ọtụtụ mgbe, window ya niile etiawo kwa, ibo onuzo ya adapuwo kwa. Otutu ndi ọlụ -- bụ ndi okaiwuulo, ndi okalulosisi na ndi naewu mgbidi -- zokotara ime ka Ụlọkwu ahụ buri kwa ebe maramma, kwesiri ino fèè Chineke òfùfè. O furu otutu ego iji luoolu ndozi ahụ, ma ndi ahụ nyere n'afofufo, ndi ọlụ ji kwa eziokwu were ego ahụ luoolu ọ bụ ezie na ọ dighi onye naagkọta ka esi nweta maobu mefue ego.

Ọ bụ ihe dī mma inwe ebe maramma ikpo isiala nye Chineke, ma ọ dī ihe dī mkpà karịa nke ahụ. Aghaghị ichọ obi ndi ahụ mma.

Mkpà Obi Dị Ọcha Dị

Ụfọdụ mmadụ n'ubochi taa naaghota na ha kwesiri igbanwe putà n'uzo mmehie ha niile, ha wee malite ije n'ulonzuko ka ha na ndi bu "ezi madu" zukota. Ma ha adighi echeghari na mmehie ha, n'ihie nke a ha adighi achota kwa iruoma Chineke. Mmadu aghaghị iwezuga mmehie mbu tutu ya enweta onu di n'ibu ezi OnyeKraist. Mgbe obi di ọcha, mgbe ahụ ka anyi naamata onu nke nzoputa, bie kwa ndu mmeri n'ebe mmehie di. O bu naani Jisos puru ime ka obi anyi di ọcha, o bu kwa mgbe anyi cheghari ka O naeme ya.

Achotara Iwu Ahu

Ole otu umu Israel gaei mata ihe Chineke chorọ ka ha mee? Otu ha gaei bie ndu? Eleghanya obuna ndi nnenanna akaanughi iwu Chineke, n'ihie o diwo ihe raka iriaro ise site na mgbe ha nwere eze turu egwu Chineke.

Mgbe ndumodu di ha oké mkpa karija, ka onyenchuaja chotara iwu Chineke edere nime otu akwukwo. O buru na mmadu enwe obi ziriezi, wee choo imata uche Chineke, Chineke gaeduba ya n'ezikwu nye kwa ya ohere ime ezi ihe.

O bughị mmadu niile puru igu na ide akwukwo na mgbe ahụ, ya mere Shefan bu odeakwukwo, onye olu ya bu iguakwukwo niile di mkpa, wee were akwukwo ahụ bakuru eze wee guara ya okwu niile nke Jehova. Josaia ekpewo ekpeere imata uche Chineke, le kwa oziza ya.

Edere nime akwukwo ahụ ikpe gaje ibiakwasị Israel o buru na ha asopurughi Iwu Chineke. Mgbe Josaia nuru ya, egwu turu ya, o wee chee na agaje ibibi Israel niile. Israel edebeghi Iwu Chineke, ya mere ha kwesiri inata ahuhu.

Mgbe umummadu chorọ ime eziihe, o naewute ha riinne maoburu na ha achoputa na emebiwo iwu. Ndiozo obi ha siriike, bu ndi naachoghi icheghari gho ndi Kraist, puru igu ikpe Chineke ma ghara inwe mmetu o bu. Ka Chineke biko mee ka obi anyi di nrọ, ka anyi nuru idokananti Ya, jikeere obi anyi chere mgbe Jisos gaabia! Mgbe Jisos no n'eluwa O siri: "Onye najum, nke nadih-anara kwa okwum, o nwere onye nakpe ya ikpe: okwu nke M'kwuru, okwu ahu gekpe ya ikpe n'ubochi ikpe-azu" (Jon 12:48).

Olileanya

N'oge Josaia otu onyeamumanwanyi eziumume di, onye Chinek gwara okwu. Ewegara ya akwukwo ahụ ka o hu ma o di olileanya foduru Israel. Asi na ndi ahụ were obi ha niile cheghari, agaagbaghara ha? Maobu ha gaje ihu ahuhu n'otu mgbe n'ihie mmehie nnenanna ha, na nke ha onwe ha kwa? O wee za si: "Otu a ka JEHOVA bu Chineke Israel, siri: ... n'ihie na obi-gi di nrọ, i we ruru ala n'iru Jehova ... Mu onwem anuwo kwa."

Chineke naahu obi nke cheghari mgbe niile. Onye o bu nke kwere puru ibiakwute Jisos. O dighi achupu onye o bu nke mmehie ya wutere, o wee choo ka agbaghara ya. Ma onye ahụ aghaghị iji obi ya nile cheghari ka o wee nweta iruoma Chineke.

Josaia chorọ iruoma Chineke karija ihe o bu n'awa, Chineke wee hu ya. Ikpe gaabjakwasi kwa ndi mmehie, ma o bughị mgbe Josaia di ndu.

Otu mgbe eziumume nke otu onye emewo ka ikpe Chineke chere nwa mgbe, wee nye ndiozo ohere icheghari. Lee oké ebere Chineke naegosi umummadu! Ma ikpe agahaghị ibiakwasị obi ahụ naachoghi icheghari. Chineke ekwuwo, o ghaghị kwa imezu.

Obodo Eziumume

Josaia kpokotara mmadu niile inuru nguputa nke Iwu ahụ. Mmadu niile bjara: ndikom na ndinyom, umunta, na ndi ukwu na ndi ntà. Josaia wee gba ndu n'iru Jehova idebe ihe niile Jehova nyere n'iwu, ndi ahụ niile wee guzoro n'akuku ya, si na ha gaedeba iwu Chineke. Onu gaejuputawori obi Josaia, imata na Israel niile gaakwagide ya n'ochichi eziumume! Naani mgbe olenaole n'akuku uwa ka ndi

o chichi obodo ji obi ha niile nyefe onwe ha ife Chineke ofufe, obodo niile wee soro nzokwu ha. Uwa gaejuputa n'onu o buru na o di otu a n'obodo niile!

Ugbu a Josaia mataworo uche Chineke, o malitere olo ikpochapu ikpere arusi nke naga n'iru nime obodo niile nke ala ahụ.

Umụ Ehi Olaedo Ahụ

Otu arọ garaaga, mgbe ekwasiri Israel ka o buru alaeze abuo Jeroboam mere ka Israel baa n'oke nsogbu site n'ime umu ehi olaedo abuo, wee guzobe ha oto ka Umụ Israel nafé ha. Eguzobere otu na Betel, ebe anyi were dika ebe dinto nke Jekob no wee roo nro hu ndi muozoi naarigo naaridata n'elu ubube nke toruru Eluigwe. Jekob nwere mmetuta iru Jehova na mgbe ahụ, wee si, "N'ezie JEHOVA no n'ebe a; ma mu onwem amagh ya." Ma Jeroboam meruru ebe ahụ site n'iguzobe nwaehi olaedo na ya. Chineke wee ziga onyeamuma igwa ya na ikpe gaje idakwasị ya.

Mgbe Jeroboam guzoro isure ihensureoku naesisiuto nye nwaehi olaedo ahụ, "Onye nke Chineke" gbochiri ya mgbe o siri, "Ebe-ichu-aja, ebe-ichu-aja, otu a ka JEHOVA siri: Le, agamuru ulo Devd otu nwa-nwoke, Josaia bu aha ya; o gachu kwa n'elu gi ndi-nchu-aja nke ebe di elu ndi nesure ihe-nsure-oku nesisi utu n'elu gi; okpukpu madu ka ha gisure kwa oku n'elu gi" (I Ndi Eze 13:2). Mgbe nari arọ ato na iri ise gasiri amuma ahụ mezuru mgbe Josaia siri n'ili chiri okpukpu mmadu wee sure ha oku n'elu ebeichuaja, tinyere ikwatu ebe ichuaja niile ahụ, na ebe di elu niile, wee supia ha ka o gho uzuzu, sure kwa ogidi niile oku bu ebe arusi ahụ niile guzoro.

Otu mgbe ka anyi naahu ka emezuru amuma n'uzo di otu a nime Akwukwonso. O naetinye okwukwe nime obi anyi na ihe niile Chineke kwuru gaemezu. Mgbe Baijul siri na "Mkpuru-obi ahu nke nemehie, ya onwe-ya ganwu" (Ezekiel 18:4). Anyi matara na o ghaghi idi otu a. O dighi onye mmehie o bua gaaba n'Eluigwe maobughi ma o chighariri Chinek ewe gbaghara ya. O buru na mmadu anwuo nime mmehie, agaama ya ikpe n'iru Chineke.

Nrubeisi Naeweta Onu

Oke onu juputara ulo Jehova mgbe ewezugasiri ajo ihe niile n'etiti umummadu! Chineke ridatara soro ha zuko mgbe ha naeri Oriri Ememengabiga. Ha na Chineke agbawo ndu idebe Iwu Ya, ha edoziwo kwa obi ha inara ngozi Ya, ugbu a ha naenwe onu nke ihun'anya Ya naawupu dika mmiri ozuzo. Site n'oge Samuel Onyeamuma, o dighi mgbe ozu o bua ha meworo idi Ememengabiga di ebube otu a.

Chineke sopuru nwoke ahụ nke duru umummadu baa n'uzo nke Onyenwe anyi. Na ntị ihe Akwukwonso kwuru banyere ya: "O digh eze nke buru ya uzọ di ka ya, onye were obi ya nile, were kwa ike-ya nile, chigharikute JEHOVA, dika iwu nile nke Moses si di; O digh kwa onye ozu dika ya biliri mgbe o nwusiri" (2 Ndi Eze 23:25).

AJUJU DI ICHEICHE

- 1 Onye nyere Umụ Israel ukpuru ha ji wee naebi ndu?
- 2 Olee mgbe emere Ememengabiga nke mbu?
- 3 Ugbu ole ka aganaeme Ememengabiga a? Rue ole mgbe ka agaeme ya?
- 4 Gini ka Umụ Israel ndi anyi naamu banyere ha ugbu a mara banyere Ememengabiga ?
- 5 Olee idi eze Josaia bu, eze oma ka o bu eze ojoo?
- 6 Gini ka Josaia mere mgbe o gbara aru irinaiii? gini ka o mere mgbe o gbara aru iriabuo?
- 7 Olee otu Josaia na ndi ya si mata banyere iwu Chineke?
- 8 Olee otu ndi ahụ si nyere Josaia aka?
- 9 Gini bu ihe so nusioluike nke Umụ Israel?
- 10 Gini ka Baijul kwuru banyere ochichi nke Josaia?